

Östersunds kommun

Rektorn vid Fåker skola

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Fåker skola
i Östersunds kommun

Tillsyn i Fåker skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Östersunds kommun under vårterminen 2014. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Fåker skola besöktes av Skolinspektionen den 15 januari 2014.

Fakta om skolan

Fåker skola ligger i landsbygdsmiljö cirka 10 kilometer från centralorten Brunflo i Östersunds kommun. Skolan inrymmer förskoleklass och grundskolans årskurser 1–5. Skolan har nära till naturen och skolgården erbjuder varierande möjligheter till aktiviteter som växlar i förhållande till årstiderna.

Vid tiden för tillsyn finns vid skolan 69 elever, varav 19 elever finns i förskoleklass. Skolan är organiserad i både åldersblandade och åldershomogena klasser. Förskoleklassen och årskurs 1 är åldershomogena medan årskurs 2–3 och 4–5 är åldersblandade.

Vid Fåkers skola är andelen lärare med pedagogisk högskoleexamen innevarande läsår 100 procent.

Kunskapsresultat

Eftersom elevantalet är mycket litet i varje årskurs är det svårt att göra statistiska jämförelser. Skolverkets officiella statistik för läsåret 2012/13 visar att resultaten för årskurs 3 från de nationella proven i matematik visar att det var mellan 77,9 till 94,5 procent av eleverna som uppnått kunskapskraven. I ämnet svenska var det mellan 87,5 till 97,1 av eleverna som uppnått kunskapskraven. I ämnet svenska som andraspråk framgår att det är från 66,3 till 86,5 procent av eleverna som uppnått kunskapskraven. Skolans resultatredovisning för läsåret 2012/13 i årskurs 3 att samtliga elever uppnått de nationella målen/kunskapskraven i samtliga ämnen.

Enligt skolans resultatredovisning framgår att läsåret 2011 i årskurs 5 var det 92 procent av eleverna som uppnådde målen i ämnena engelska och svenska, i övriga ämnen uppnåddes kunskapskraven av samtliga elever.

Helhetsbedömning

Skolinspektionens beslut redogör för de briser som framkommit vid tillsynstillfället. Det är dock huvudmannen som ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med de bestämmelser som kan finnas i andra författningar. I detta ligger ansvar för att vidta åtgärder för att rätta till även brister närhelst de framkommer.

Vid Fåker skola bedrivs en verksamhet som i flera avseenden uppfyller de krav som författningarna ställer. Både de elever och den personal som intervjuats menar att skolan är lagom stor och att de flesta känner varandra vilket bidrar till att skolmiljön upplevs som trygg. Verksamheten bedrivs i lokaler som både elever och personal trivs i. Verksamheten bedrivs i både åldershomogena och åldersblandade grupper.

Arbetet med gemensamma ordningsregler för skolan behöver utvecklas. Ordningsregler ska utarbetas tillsammans med elever och beslutas av rektor. Efterlevnaden av reglerna ska följas upp.

Fåker skolas systematiska kvalitetsarbete ger god kunskap om hur kunskapsresultaten ser ut för eleverna och vilka områden som behöver förstärkas. Det saknas dock viktig information angående elevernas kunskapsresultat, skolans arbete med värdegrund och särskilt stöd samt verksamhetens styrkor och svagheter i relation till de nationella målen. I det systematiska kvalitetsarbetet behöver skolenhetens kunskapsresultat och måluppfyllelse sammanställas och analyseras. Utifrån analysen ska framgå vilka åtgärder som ska vidtas med syfte att utveckla verksamheten på det sätt som bäst ger eleverna möjlighet att nå längre i sin kunskapsutveckling för att uppnå målen med utbildningen.

De förutsättningar som elevhälsan har för att arbeta förebyggande och hälsofrämjande vid Fåker skola är enligt Skolinspektionens bedömning inte tillräckliga för att uppfylla lagstiftarens intentioner. Elevhälsan har två huvuduppdrag, dels att arbeta med enskilda elever för att de ska nå så långt som möjligt, dels att arbeta generellt med hälsofrämjande och förebyggande insatser. På Fåker skola behöver arbetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser utvecklas och struktureras.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Östersunds kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 15 september 2014 redovisas för Skolinspektionen på adress Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå eller via e-post: skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se

Redovisningen ska lämnas av tjänsteman på nämndens vägnar, nämndordförande, utskott eller berörd nämnd/Redovisningen ska lämnas av styrelsen för skolan eller den som företräder huvudmannen. Lämnas redovisningen av någon som företräder huvudmannen ska det framgå att delegation finns. Vänligen ange ärendets diarienummer vid kontakt med Skolinspektionen.

Trygghet och studiero**Bedömning**

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Utarbeta gemensamma ordningsregler för skolan under medverkan av eleverna och att efterlevnaden ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska ordningsregler finnas vid varje skolenhet. Ordningsreglerna ska utarbetas med eleverna, beslutas av rektorn, och de ska följas upp.

Det framkommer i intervjuerna med elever, lärare och rektorn att de inte kan redogöra för hur ordningsreglerna på skolan är formulerade och var reglerna finns. Det framgår vagt att det finns klassrumsregler för respektive klass men det framgår inte hur dessa efterlevs och hur de tas fram. Eleverna nämner att det kan finnas regler om hur långt från skolbyggnaden de får vistas på rasterna och de tror att det är rektorn som har beslutat om reglerna utan att eleverna varit med. Reglerna kanske har diskuterats på elevrådet tidigare, men inte detta år.

Skolinspektionens bedömning är att skolan tillsammans med exempelvis elevrådet måste arbeta med att ta fram ordningsregler och att efterlevnaden av reglerna ska följas upp.

Författning

5 kap. 5 § skollagen

Lgr 11, 1 skolans värdegrund och uppdrag, God miljö för utveckling och lärande

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Östersunds kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Sammanställa och analysera måluppfyllelsen i form av kunskapsresultat och resultat av värdegrundsarbetet.
- Se till att analyserna av resultaten leder till att åtgärder vidtas med syfte att utveckla verksamheten.
- Se till att kvalitetsarbetet dokumenteras.

Motivering

Enligt skollagen är rektorn ansvarig för att det vid skolenheten bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål för utbildningen som finns för utbildningen i skollag och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Enligt läroplanen har rektorn ansvar för att följa upp och utvärdera skolans resultat i förhållande till nationella mål och kunskapskrav. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet.

Lärarna vid Fåker skola följer sina respektive elevers kunskapsutveckling på individuell nivå, dessa sammanställs, utvärderas och analyseras vid skolårets slut. Dokumentationen ger ingen bild av skolans kunskapsresultat i olika ämnen eller av planerade insatser utifrån gjorda analyser för att öka måluppfyllelsen. Även uppföljning och utvärdering av skolans arbete med värdegrundsarbetet saknas.

För att skolan ska kunna vidta välgrundade åtgärder i syfte att förbättra skolans verksamhet måste den samlade analysen av måluppfyllelsen och kunskapsresultaten bygga på de resultat som verksamheten har uppnått. De underlag som används kan vara både kvantitativa och kvalitativa. Rent konkret handlar det om att ställa frågor kring varför resultaten ser ut som de gör och att försöka hitta vad i verksamheten som orsakar och påverkar resultaten. Analysen ska ge svar på vilka områden som är i behov av insatser för att verksamheten ska utvecklas. På övergripande nivå är analysen viktig för att se mönster och få fram underlag för att kunna prioritera insatserna såväl på skolenhetsnivå som på huvudmannanivå. När skolan analyserar sina kunskapsresultat är det viktigt att skolans arbete med undervisning och särskilt stöd ingår som en central del i analysen.

Skolinspektionens bedömning är att kvalitetsarbetet på Fåker skola måste ta sin utgångspunkt i resultat och måluppfyllelse inom fler områden, än den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av visar, för att verksamheten ska utvecklas och dels för att ge eleverna möjlighet att nå längre i sin kunskapsutveckling. För att kvalitetsarbetet ska vara systematiskt krävs dokumentation; att insatser dokumenteras, att analyser genomförs och att detta sammanställs. De insatser som planeras ska ha tydlig koppling till de nationella målen, kraven och riktlinjerna. Att ange vad som ska uppnås och vilka effekter som förväntas underlättar kommande uppföljning och utvärdering av insatserna.

Författning

4 kap. 4, 5, 6 §§ skollagen

Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro**Bedömning**

Östersunds kommun och rektorn måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Erbjudande av utbildning och uppföljning av elevens närvaro.

- Organisera och använda elevhälsan så att den ges förutsättningar att arbeta förebyggande och hälsofrämjande.

Motivering

I skollagen anges att elevhälsa ska finnas för eleverna och att denna ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För dessa insatser ska det finnas tillgång till skolsköterska, skolläkare, psykolog och kurator samt personal med sådan kompetens att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsans uppgift är främst att vara förebyggande och hälsofrämjande. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s 276 och 656 f.) framgår att elevhälsan ska stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål och bidra till att skapa miljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. I det individuellt inriktade arbetet har elevhälsan ett särskilt ansvar för att undanröja hinder för enskild elevs lärande och utveckling. Mer generellt inriktade uppgifter rör elevernas arbetsmiljö, till exempel skolans värdegrund, arbetet mot kränkande behandling, undervisningen om tobak, alkohol och andra droger, jämställdhet samt sex- och samlevnadsundervisning. Arbetet med elevhälsa förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och skolans övriga personalgrupper.

Vid Fåker skola finns tillgång till elevhälsa när det gäller insatser för enskilda elever, det finns en fungerande organisation med ett elevhälsoteam som träffas regelbundet. Arbetet inriktas till att enskilda elever ges särskilda eller medicinska insatser och att bistå i olika utredningar. I intervjuer med personal på skolan framkommer att det inte finns ett kontinuerligt och strukturerat arbetssätt för att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Lärarna uppger att det finns arbete som har hälsofrämjande syfte men att det inte är strukturerat. Exempel på sådant arbete är utevistelse, temadagar och att man i undervisning pratar om hälsa. Elevhälsoteamet har inte något tydligt uppdrag eller särskild tid avsatt för att planera och strukturera det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan vid Fåker skola inte uppfyller skollagens krav på att vara förebyggande och hälsofrämjande. Skolinspektionen bedömer att elevhälsan i högre grad behöver arbeta förebyggande med både behovsanpassade och främjande insatser som är allmänt inriktade och som avser att bidra till generella hälsoeffekter utan att det föregås av något specifikt

problem. Vidare behöver skolan se till att samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper utvecklas eftersom detta är en förutsättning för allt arbete med elevhälsa.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Anita Wiklander
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.